

Saldie ķirši koksnei – lapainie spraudēņi

Daina Feldmane

Dārzkopības Institūts

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests

Izmēginājuma objekts

- Dažādas izcelsmes vietējie saldie ķirši:
 - Kurzeme – ‘Pūres Jānis’, ‘Šķēdes Jānis’, ‘Muižas 1’, ‘Muižas 2’, ‘Muižas 4’, ‘Agrais Hedelfingers’;
 - Vidzeme – ‘Smiltenes 9’, ‘Kārdabas 2’, ‘Kārdabas 4’, ‘Aizkraukles Saldais’;
 - ‘Briežu Vēlais’, Kalniņa sējenis, PU 14498
- liels augums
- veselīgs koks
- potenciāli piemēroti lietkoksnes izaudzēšanai

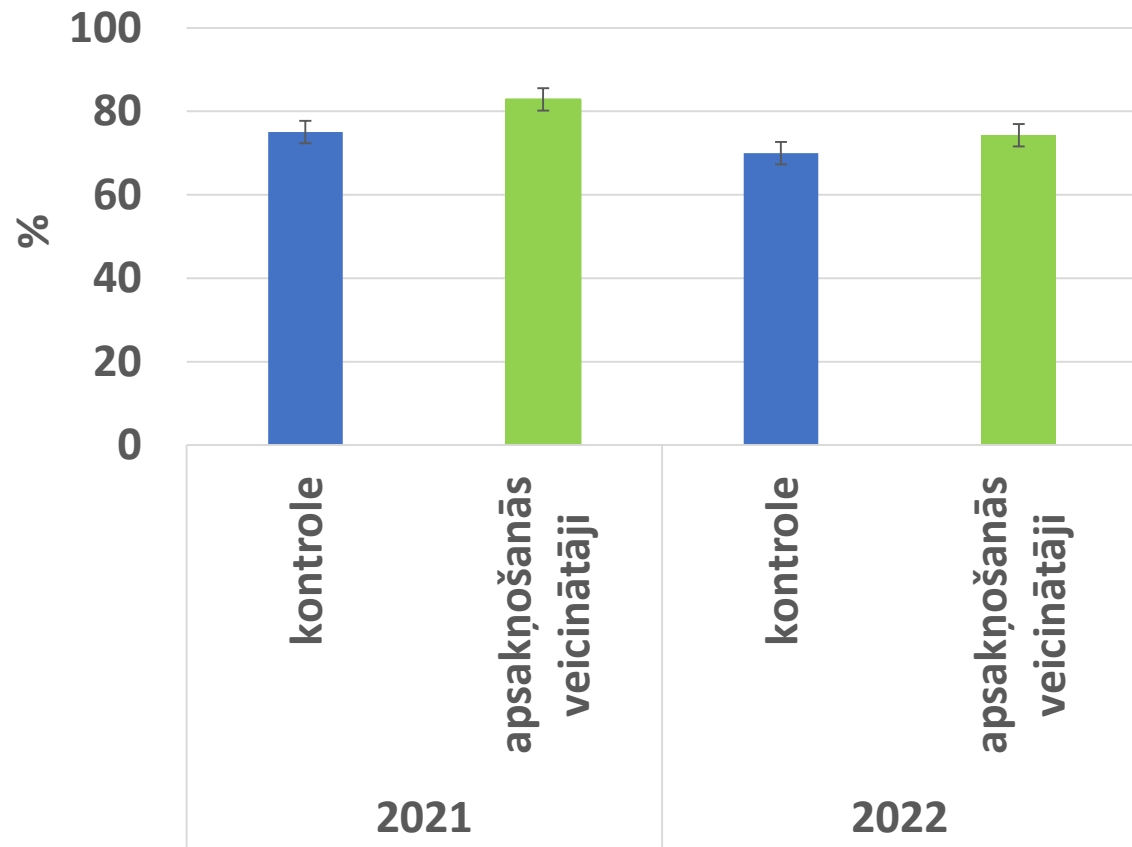
Metodika

- Spraudeņu sagatavošanai jūnija beigās – jūlija sākumā ievāc veselīgus, spēcīgus dzinumus.
- Dzinumus sagrieza 10 – 15 cm garos posmos, katram atstājot 1 - 2 lapas, bet nogriežot apmēram pusi no lapas plātnes, lai samazinātu iztvaikošanu.
- Kontrole: viena apstrāde ar sviestskābi (*indol-3-sviestskābe (indole-3-butyric acid), CAS No. 133-32-4*) tika veikta pēc spraudeņu sagriešanas, ievietojot to apakšējo daļu sviestskābes šķīdumā (25 mg uz 1L ūdens, apmēram 2 cm dziļi) un noturot apmēram 16 stundas.
- Spraudeņus apsakņoja plēves tunelī ar apsildāmo grīdu (+28..+30 °C) un gaisa mitrināšanu.
- Pārbaudes variants: pēc 1. apstrādes ar sviestskābi apsakaņošanās veicināšanai tika lietoti
 - lignosilīcijs un/vai mikoriza “Simbivit” – piejaucot substrātam
 - šķīdumi ar dabiskas izcelsmes augu hormoniem - “Vitmīns”, “Omex Bio” – aplaistot
 - otrreizēja apstrāde ar sviestskābi – kallusu iemērcot apsakaņošanas pulverī.
- Spraudeņus novērtēja un uzskaitīja pārpuodojot un sezonas beigās.

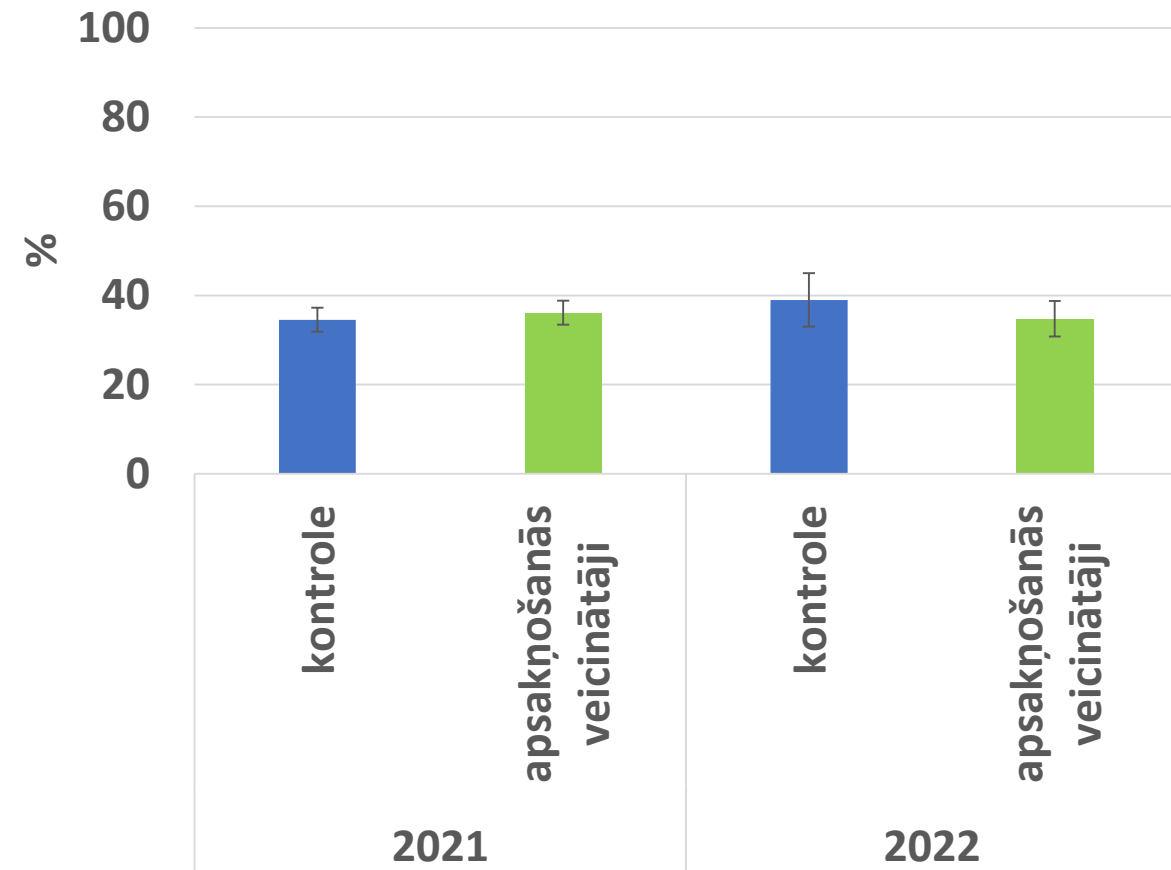

REZULTĀTI

Spraudeņi ar kallusu

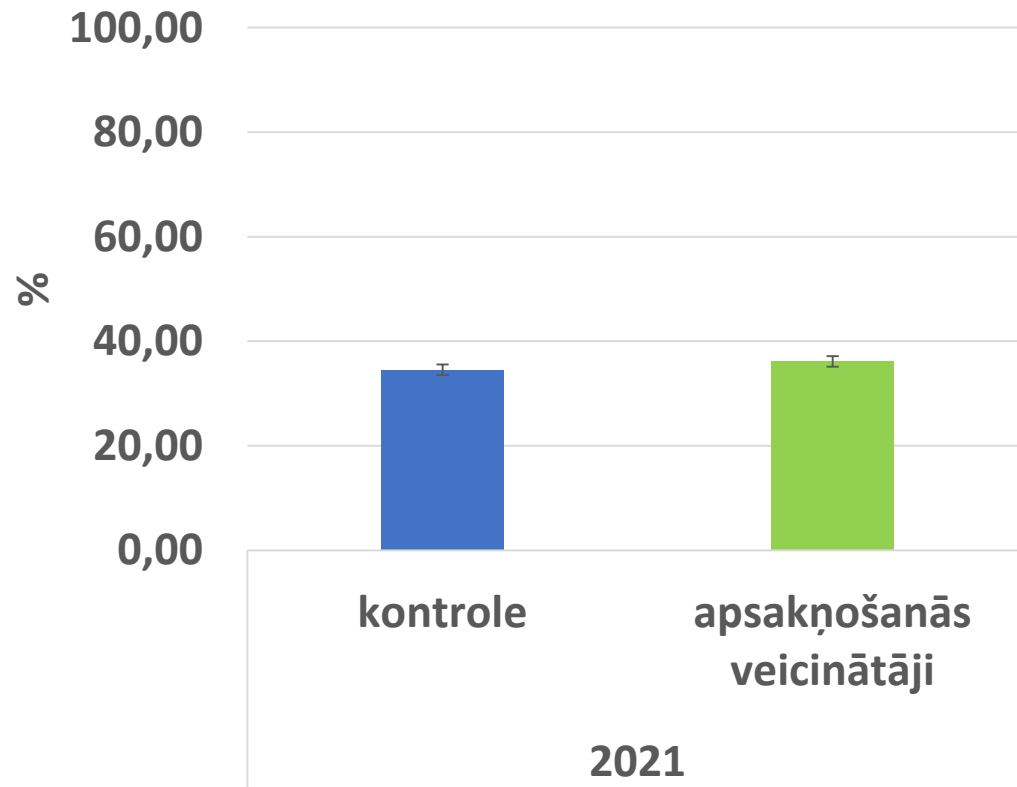
Bojātie spraudēņi rudenī

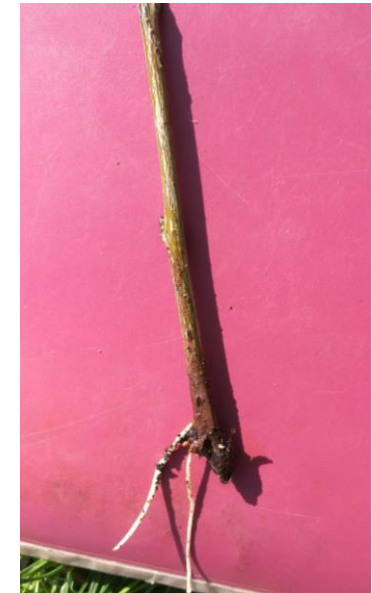

2021

bojātie spraudeni rudenī

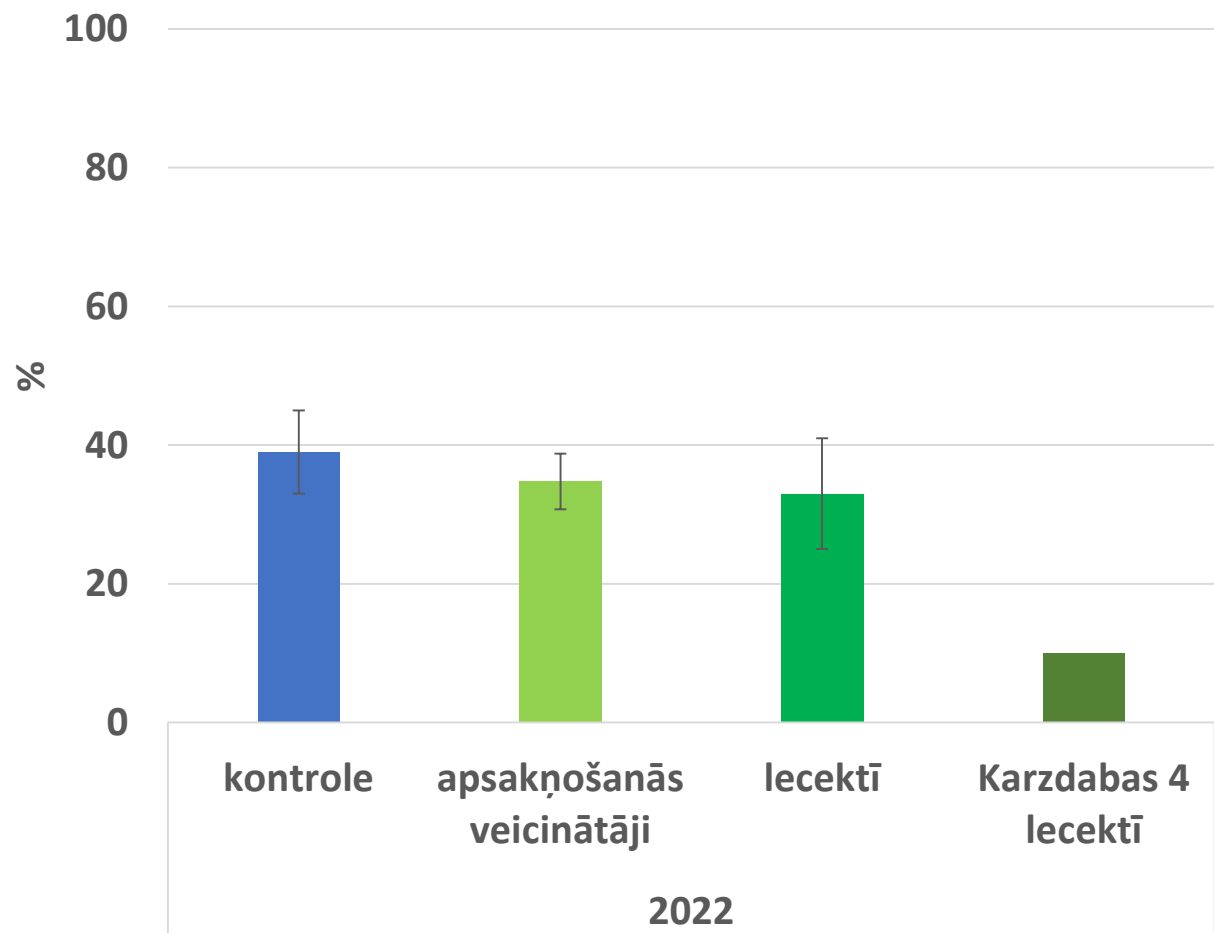
- Gaisa mitrināšana – no pl. 9. 00 līdz pl. 19.00, 2 x stundā, 1 minūti ilgi.
- Bojājumi kļuva redzami apmēram 2 nedēļas pēc ievietošanas siltumnīcā
- Mazas saknes izauga dažiem spraudņiem.

2022

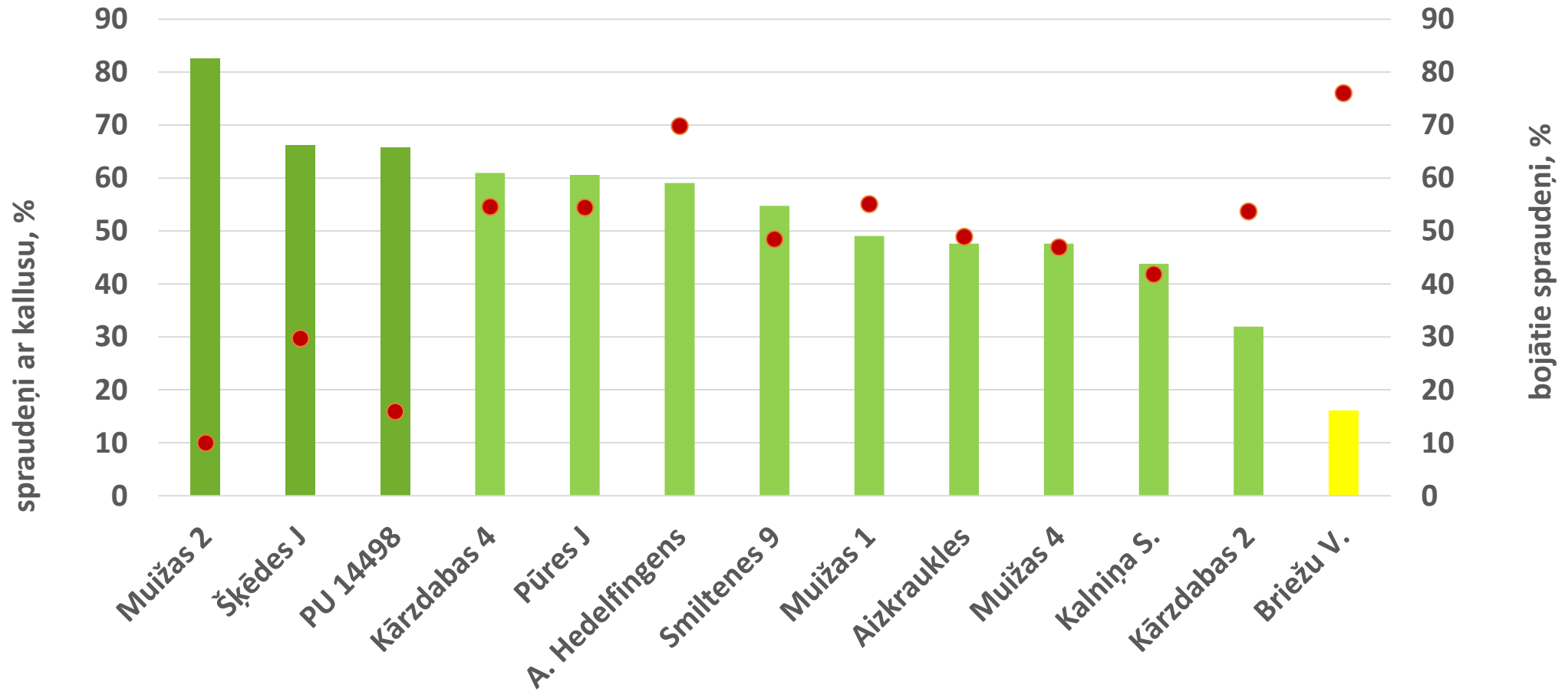
bojātie spraudeni rudenī

- Gaisa mitrināšana – no pl. 9. 00 līdz pl. 18.00, 1 x stundā, 1 minūti ilgi.
- Apstrāde ar “Previcure” 2 nedēļas pēc ievietošanas siltumnīcā.
- Daļu spraudēju (‘Pūres Jānis’, ‘Muižas 1’, ‘Karzdabas 4’) pēc kallusa izveidošanās pārvietoja uz lecekti.
- Bojājumi parādījās vēlāk, vasaras beigās (‘Karzdabas 4’ lecektī – maz).
- Mazas saknes izauga dažiem spraudenim.

Šķirņu atšķirības

Secinājumi

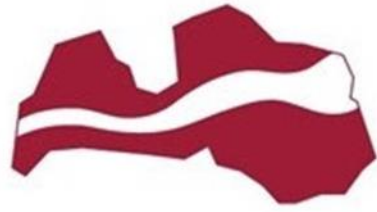
- Saldo ķiršu lapainajiem spraudņiem kallusa un sakņu veidošanos veicina
 - lignosilīcija un mikorizas preparātu pievienošana substrātam
 - spraudņu atkārtota apstrādāšana ar augu hormoniem (sviestskābe, vitamīns, mēslojums ar aļģu ekstraktu un barības elementiem).

Taču lapaino spraudņu apsākšanās spēja būtiski atšķiras dažādām saldo ķiršu šķirnēm.

Perspektīvākie saldie ķirši pavairošanai ar lapainajiem spraudņiem ir 'Muižas 2', 'Šķēdes Jānis', PU 14498 un 'Karzdabas 4'.

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests

PATEICĪBA

- Pētījums veikts projekta «Saldā ķirša (*Cerasus avium* Moench. syn. *Prunus avium* L.) pavairošanas tehnoloģiju aprobācija un perspektīvāko klonu atlase produktīvu lietkoksnes stādījumu ierīkošanai Latvijas klimatiskajos apstākļos (LAD 19-00-A01620-000088)» ietvaros.
- Pateicos kolēģiem Imantam Missam, Valentīnai Polei un Ievai Druvai-Lūsītei par kopīgo darbu ar spraudņiem pirms šī projekta!

PALDIES PAR UZMANĪBU!